

UCHWAŁA NR XXXV/287/2009
RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM
z dnia 26 marca 2009 r.

w sprawie zatwierdzenia „Planu odnowy wsi sołeckiej Suliszewo w Gminie Drawsko Pomorskie na lata 2009-2020”

Na podstawie art.18 ust.2 punkt 6 ustawy z dnia 8 dnia 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591; z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; z 2005 Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006r. Nr 17, poz. 128, z 2007r. Nr 173, poz., 1218, z 2008 r. Nr 180, poz.1111, Nr 223 poz. 1458) uchwała się co następuje:

- §1. Zatwierdza się "Plan odnowy wsi sołeckiej Suliszewo w Gminie Drawsko Pomorskie na lata 2009-2020" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały. Plan jest udostępniony w Biurze Rady w Urzędzie Miasta i Gminy w Drawsku Pomorskim.

- §2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie.

- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.


Przewodniczący Rady
Jarosław Zduńczyk

1 OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO I WYBRANYCH KIERUNKÓW ROZWOJU WSI.

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA WSI SULISZEWO.

a) Położenie i liczba ludności

Wieś sołecka Suliszewo znajduje się w Gminie Drawsko Pomorskie, która administracyjnie wchodzi w skład województwa zachodniopomorskiego. Geograficznie obszar Gminy Drawsko Pomorskie wchodzi w skład Pojezierza Drawskiego, które jest częścią składową większej jednostki Pojezierza Pomorskiego. Wieś zajmuje obszar 2410,37 ha w północno-wschodniej części gminy. Położona 3 km na wschód od Drawska Pomorskiego przy linii kolejowej Szczecinek – Stargard Szczeciński, a przez wieś przebiega droga krajowa nr 20. Wieś zamieszkuje 707 mieszkańców.

b) Historia

Suliszewo (niem. Zülshagen) duża wieś szlachecko-chłopska, powstała około 1300 r. W XIV wieku wieś odnotowana była w spisie parafii diecezji poznańskiej, a w 1337 odnotowana jako zamieszkała w księdze starostwa. Wieś w okresie średniowiecza należała do Drawska, a w 1503 roku do margrabiego Joachima, który w 1519 roku zatwierdził sprzedaż Suliszewa Walterowi Flemingowi. W późniejszym okresie (pocz.XVI w., Do XIX w.) połowa wsi należała do rodu von Borek. W II poł. XIX w. I poł. w XX w. była własnością rodziny von Knebel-Doeberitz. Właściciel Geogr. Von Knebel- Doeberitz w latach 1858-1860 wybudował nowy dom. Posiadłość leży na niewielkim wzniesieniu, oddalonym około 300 kroków od zabudowań gospodarczych. Okazały budynek pałacu eklektycznego (stylizowany na gotycki zamek) miał – nie licząc rozmaitych pomieszczeń gospodarczych – 25 pokoi oraz wielki salon i był otoczony rozległym nowo utworzonym parkiem. Pałac ma rozczłonkowaną dwukondygnacyjną bryłę i pięciokondygnacyjną wieżę. Od 1964 roku w pałacu znajduje się szkoła podstawowa. Park pałacowy o powierzchni ok. 8,5 ha założony w stylu angielskim zachował dawne ścieżki i aleję grabową. W dużej części zachowała się zabudowa folwarczna wokół wydłużonego prostokątnego podwórza, w tym wielokubaturowe obiekty gospodarcze (oficyna, stodoła, obora, stajnia, kuźnia i czworak. Po 1945 roku majątek podworski przejął Skarb Państwa. Ponadto we wsi warta uwagi jest aleja lipowa przy drodze do Gudowa.

W środku wsi na wzniesieniu znajduje się kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla, który został wybudowany w latach 1850-1858 (na miejscu wcześniejszej świątyni, która istniała od czasów średniowiecznych. O wcześniejszej świątyni mówią informacje źródłowe z okresu wprowadzenia reformacji (z XVI w.) Oraz zabytkowe

obiekty wyposażenia, pochodzące z okresu średniowiecznego, istniejące w kościele jeszcze przed 1945 r.(obecnie zaginione). Jest to budynek salowy, szachulcowy, z wieżą wyprowadzoną z korpusu, zbudowana w 2 społ. XVII w. Po 1945 roku, w kościele przeprowadzono szereg prac remontowych, które zatępiły jego zabytkowy charakter. W roku 1982 otynkowano elewację, wykonano nowe odeskowanie wieży, wymieniono pokrycie dachu (z dachówki karpiówki na blachę ocynkowaną). Wokół kościoła wylano betonową opaskę, a do elewacji wschodniej dobudowano zakrystię. We wnętrzu założono nowy klepkowy strop, ścianę wschodnią obito klepkami boazeryjnymi, a na ścianach całego wnętrza deskowe boazerie, usuwając też pierwotną ceglana posadzkę i przepiękny zabytkowy chór. Pierwotnie na terenie przykościelnym znajdował się cmentarz (zlikwidowany po 1945 r.) Po południowo-zachodniej stronie kościoła usytuowana jest wolnostojąca dzwonnica, a po wschodniej plebania. Kościół wzniesiono na podmurówce głazów narzutowych, wzniesiono w konstrukcji ryglowej z gęstym rytmem słupów, tworzących regularne układy kratownicowe. Pola narożne wzmocnione ukośnymi zastrzałami. Hełm wieży pierwotnie kryty łupkiem. Wejście poprzedzone kruchtą. Wnętrze jednoprzestrzenne, pokryte płaskim stropem. W Suliszewie odkryto grodzisko z VIII-XI w. oraz 3 osady datowane na IX-XI w. ne. Na obszarze miejscowości zarejestrowano 45 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 60 pozostałości osadniczych z różnych okresów.

2. INWENTARYZACJA ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW SŁUŻĄCA UJĘCIU STANU RZECZYWISTEGO

a) woda

Obecnie Suliszewo posiada hydrofornię, która zaopatruje wieś w wodę. Gmina przygotowuje projekt wymiany części sieci wodociągowej (około 800 m nowej sieci wodociągowej) Plany dotyczą starego osiedla mieszkaniowego – prawa strona drogi krajowej Drawsko - Złocieniec. Wymiana wodociągu 82 spowodowana jest jego technicznym zużyciem, dlatego występują częste awarie rurociągu, który zbudowany jest z rur azbestocementu.

b) kanalizacja

W części wsi występuje zbiorcza kanalizacja sanitarna (nowe i stare osiedle mieszkaniowe). Planowana jest budowa sieci kanalizacyjnej na tym terenie i

łoczenie ścieków do nowoczesnej oczyszczalni w Drawsku Pomorskim. Jako pierwszy etap wykonany projekt techniczny na wspomnianą sieć sanitarno-kanalizacyjną.

c) energia elektryczna

Suliszewo jest zelektryfikowane, obsługiwane przez Rejon Energetyczny mieszczący się przy ul. Starogrodzkiej 34 w Drawsku Pom. Energia elektryczna jest dostarczana ze stacji elektroenergetycznej 110/15 kV (Główny punkt zasilania) w Drawsku Pomorskim. Zasilanie w energię elektryczną odbywa się liniami napowietrzno – kablowymi 15 kV wyprowadzanymi z Głównego Punktu Zasilania 110/15 kV w Drawsku Pom. W Suliszewie znajdują się stacje transformatorowe: - wieżowa – wieś

d) gaz

Mieszkańcy Suliszewa zaopatrują się w gaz GZ-50 z sieci gazociągu Drawsko – Suliszewo, rozdzielnia gazu w Drawsku Pomorskim . Sieć gazową wybudowano w latach 1985-8 przez Zakład Gazowniczy Koszalin. Społeczeństwo wsi w czasie budowy gazociągu dołączyło do się do prac budowlanych w ramach czynu społecznego (wykopano, a po zainstalowaniu gazociągu, również zakopano rów ziemny). Część mieszkańców zaopatruje się w gaz butlowy.

e) ciepło

Suliszewo posiada indywidualne systemy ogrzewania. Są to piece tradycyjnie opalane drewnem lub węglem, w większości gospodarstw domowych posiada system centralnego ogrzewania zasilany węglem, koksem i spalaniem owsa.

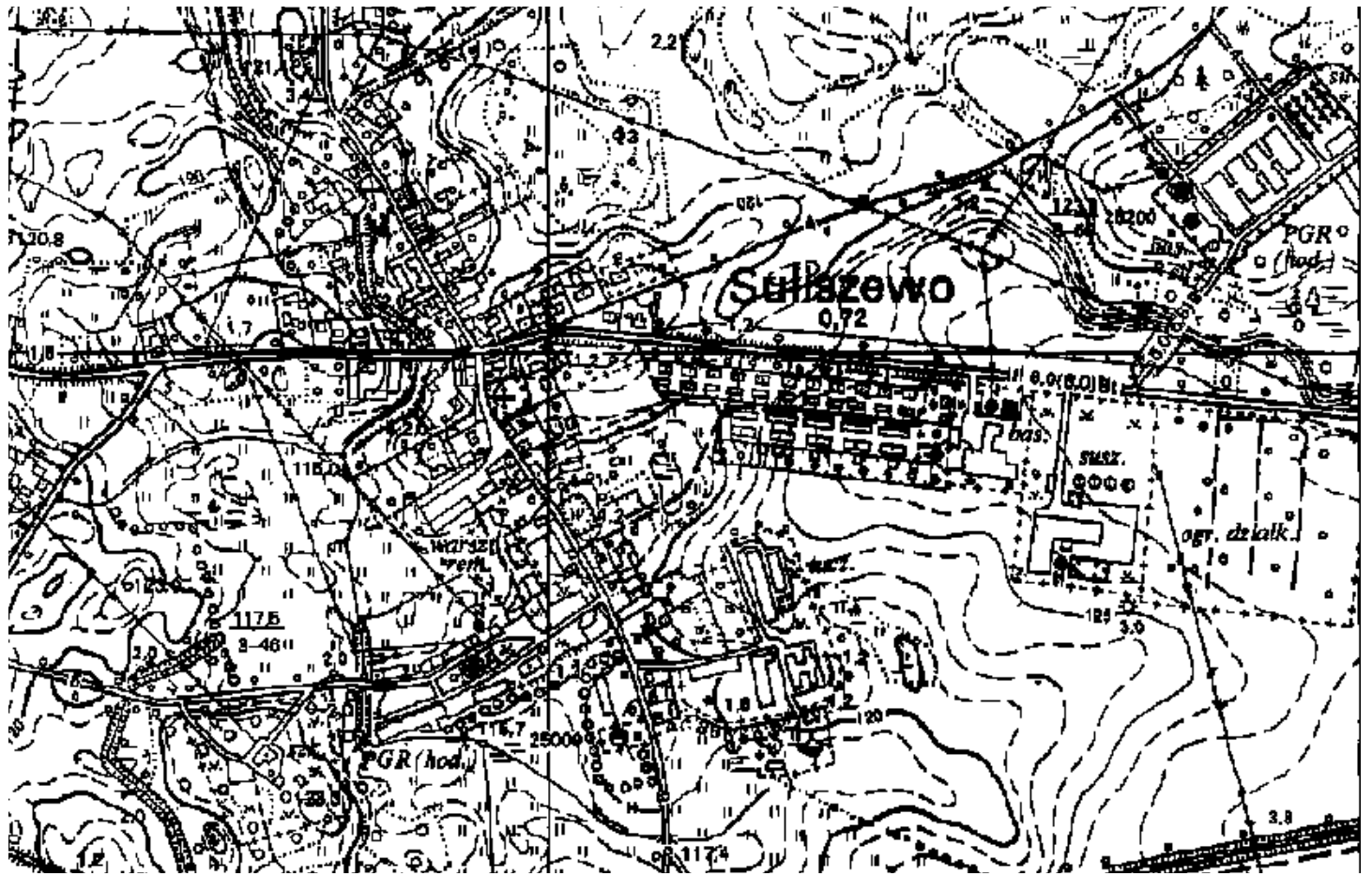
f) telekomunikacja

Suliszewo jest objęte przez Telekomunikację Polską S.A. ,Tele 2 Polska Sp z o.o oraz sieć komórkową, jak Plus GSM i inne.

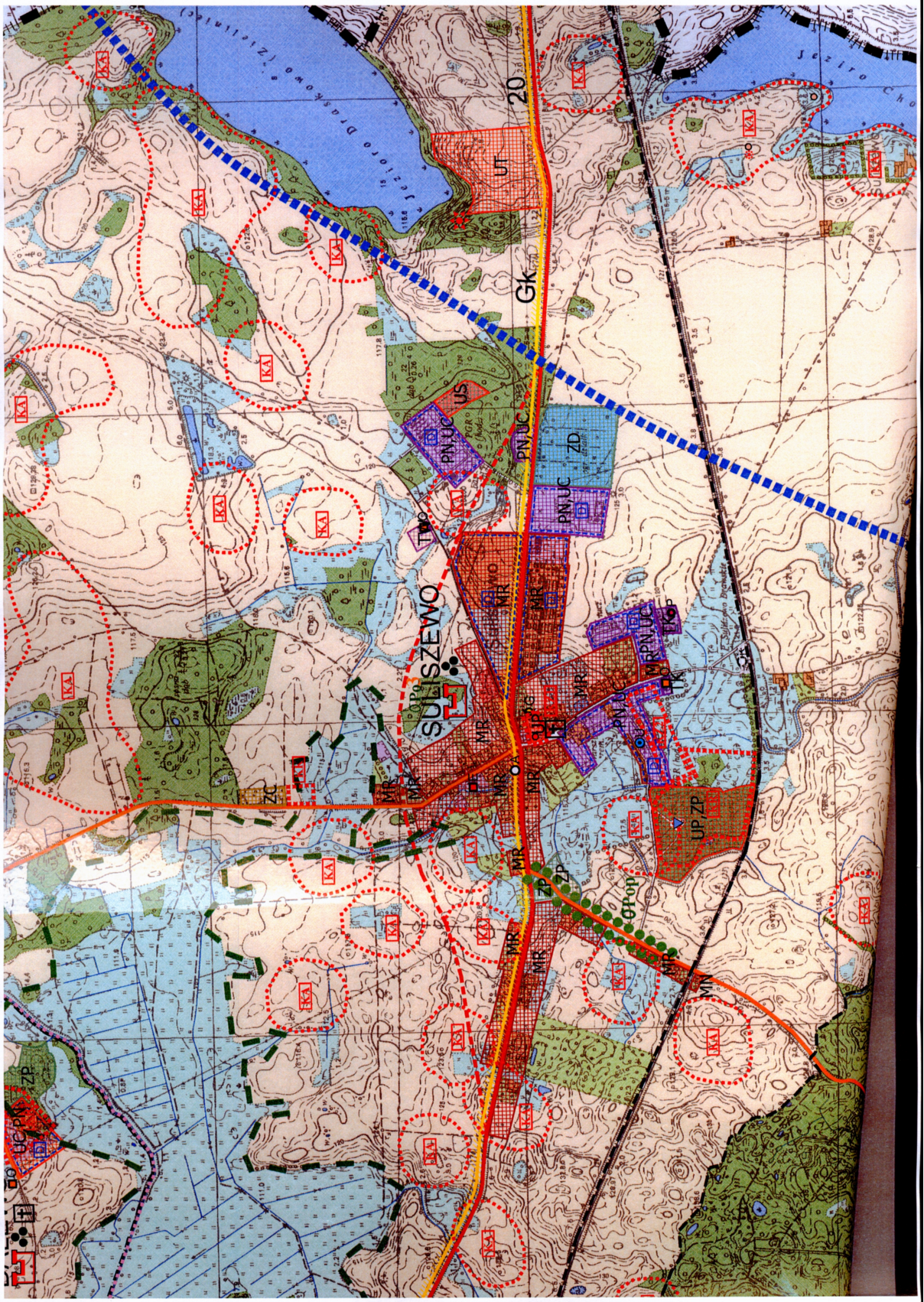
g) gospodarka odpadami

Na terenie Suliszewa rozstawione są pojemniki do segregacji odpadów (szkło, plastik i makulatura). Ich wywozem zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Drawsku Pomorskim. Wywozem odpadów komunalnych z indywidualnych pojemników na śmieci mieszkańców Suliszewa zajmują się firmy prywatne.

Mapy wsi Suliszewo obrazująca jej przestrzenny.



3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON WSI



MOCNE STRONY – ATUTY ROZWOJU SULISZEWA	SŁABE STRONY – CZYNNIKI OGRODICZAJĄCE ROZWÓJ SULISZEWA
- niepowtarzalne zasoby architektoniczne: pałac w stylu gotyckim, kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla, stajnia, kuźnia, odkryte grodzisko z VIII-XI wiek.	- popegeerowska zabudowa wsi, która szpeci jej wizerunek.
- walory przyrodnicze – zabytkowy park krajobrazowy, papieski szlak kajakowy na rzece Drawie.	- marginalizacja wsi może być przyczyną niepowodzenia w realizacji projektu.
- dobra komunikacja PKS i PKP.	- niski poziom wykształcenia mieszkańców.
- istniejąca grupa odnowy wsi.	- słabo rozwinięta infrastruktura – brak sieci kanalizacji zbiorczej,
- chęć współdziałania mieszkańców w tworzeniu nowego wizerunku wsi.	- brak zaplecza sportowego
- zainteresowanie młodzieży turystyką i odkrywaniem piękna swojej małej ojczyzny (udział w rajdach, stworzenie lokalnego kącika tradycje wsi polskiej).	- strukturalne bezrobocie i trudna sytuacja materialna mieszkańców.
- udział młodzieży w programie Wiejska Liga Sportowa finansowanym przez Program Wspólnotowy „Młodzież”.	- nie zagospodarowanie terenu przy Drawie.
- istnienie działającego Stowarzyszenia Kobiet Wiejskich, zespołu śpiewaczego „Pomorzanki”.	- wysokie koszty inwestycji adaptacji zabytkowych budynków.
- pomoc Gminy Drawsko Pomorskie w przedsięwzięciach sołectkiego programu odnowy wsi.	- nie zadowalający stan budynków użyteczności publicznej.
- rezerwy terenowe w planach zagospodarowania przestrzennego pod budowę obiektu rekreacyjno- sportowego- budowa boiska sportowego z zapleczem.	
- rezerwy terenowe w planie zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo mieszkalno-pensjonatowe.	
- rezerwy terenowe w planie zagospodarowania przestrzennego pod tereny rekreacyjne z plażą i polem biwakowym prze rzece Drawie.	

<u>SZANSE – MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SOŁECTWA</u>	<u>ZAGROŻENIA _ CZYNNIKI NIESPRZYJAJĄCE</u>
--	--

- sprzyjająca polityka regionalna, adresowana do obszarów wiejskich w celu ich rozwoju ze strony rządu i władz wojewódzkich.	- wymóg posiadania udziału własnego gminy w kosztach realizowanych zadań minimalnie 25%.
- zwiększające się możliwości uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej.	- wymóg posiadania dokumentacji technicznych na realizację planowanych zadań.
- możliwość pozyskania środków finansowych innych funduszy, w tym: - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.	- migracja ludzi młodych.
	- zmienność prawa



Zespół

„Pomorzanki” podczas korowodu dożynkowego

4. WIZJA ROZWOJU WSI SOŁECKIEJ SULISZEWO

Odnowa wsi jest wypróbowaną koncepcją rozwoju obszarów wiejskich w formie najlepiej odpowiadającej społeczności lokalnej i przez nią sama wybraną. Przesuwa ona odpowiedzialność za przyszłość społeczności lokalnej na nią samą – czyni z niej podmiot i główny motor przemian. Odnowa wsi wywołuje osobiste zaangażowanie mieszkańców. W wyniku przemian ustrojowych w Polsce i przekształceń w rolnictwie w latach dziewięćdziesiątych, sołectwo Suliszewo znalazło się w trudnej sytuacji gospodarczej. Zlikwidowane zostało Państwowe Gospodarstwo Rolne, a to

spowodowało duży wzrost bezrobocia mieszkańców (około 60%). Przemiany gospodarcze w kraju, w tym głównie przejście z gospodarki nakazowo-rozdziałowej na gospodarkę rynkową spowodowały również całkowitą zmianę sytuacji gospodarstw indywidualnych we wsi. Rolnicy nie potrafili dostosować swojej działalności gospodarczej do wymagań rynkowych. Nowe warunki w jakich znalazła się wieś obniżyły jakość i standard życia oraz pogorszenie warunków ekonomicznych mieszkańców, a problem ten występuje do dnia dzisiejszego. Powyższa koniunktura doprowadziła do utraty wiary w lepsze jutro i zmusiła wielu ludzi do opuszczenia swojego miejsca zamieszkania i migracji do krajów zachodnich.

Przez działania i zamierzenia rozwoju wsi, chcemy podnieść standard życia i pracy na wsi osiągany poprzez rozwój strefy materialnej – w tym infrastruktury technicznej i społecznej, podnieść atrakcyjność turystyczną, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego.

W okresie ostatnich trzech lat wśród miejscowej społeczności wyłoniła się grupa (GRUPA ODNOWY WSI) ludzi pragnąca zmienić wizerunek wsi, nadać jej nową tożsamość, a także zmobilizować mieszkańców do dużej aktywności na rzecz społeczeństwa. Wzrost zaangażowania społecznego jest bodźcem do wspólnej pracy, w rozwoju sołectwa, łączy ludzi i stanowi fundament odnowy.

Podstawą gospodarki sołectwa Suliszewo jest rolnictwo – istnieje duże gospodarstwo rolne prowadzone przez dzierżawców, kilkanaście małych i średnich gospodarstw rolnych prywatnych oraz kilka małych podmiotów gospodarczych. Przewiduje się, że w przyszłości Suliszewo będzie dalej nastawione na rozwój rolnictwa. Nastąpią zmiany, które odmienią dzisiejszą strukturę gospodarstw. Przede wszystkim zmaleje liczba gospodarstw rolnych, a zwiększy się ich areał. Skutkiem tych zmian będzie nowa sytuacja – część ludzi odejdzie na emeryturę, ale część osób będzie musiało znaleźć sobie alternatywne źródła dochodu, np. mogą powstawać zakłady usługowe obsługujące rolników i innych mieszkańców wsi. Szansą na rozwój Suliszewa jest również rolnictwo ekologiczne, które wymaga większego nakładu pracy ludzkiej, a więc możliwość tworzenia nowych miejsc pracy, jak również agroturystyka.

Wspomniana grupa odnowy wsi zawiązała stowarzyszenie odnowy wsi, które koordynuje działania organizacji obecnych we wsi. W wyniku podjętych działań, wyłoniono zadania, które są priorytetem w planie odnowy wsi.

INFRASTRUKTURA

- 1 – budowa instalacji sanitarno-kanalizacyjnej .
- 2 - budowa sieci sanitarno-kanalizacyjnej i odwodnienie terenu wokół pałacu (aktualnie znajduje się tam szkoła podstawowa)
- 3 - budowa chodnika dla ruchu pieszego na drodze krajowej, na drodze powiatowej i na nowym osiedlu mieszkaniowym.
- 4 - remont drogi do szkoły przez podwórze byłego PGR.

KULTURA

- 1 – remont i modernizacja centrum kulturalno-oświatowym.
- 2 – remont zabytkowych budynków i zagospodarowanie terenu wokół Wspomnianych budynków.
- 3 – remont kościoła i przywrócenie jego zabytkowego wizerunku.



Kościół Chrystusa Króla z XVII w.



Kościół Chrystusa Króla z XVII w.



Dworskie zabudowania gospodarcze - kuźnia

TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

- 1 - budowa kompleksu rekreacyjnego- sportowego (boisko do piłki nożnej i siatkowej, bieżnia, szatnia, trybuna dla kibiców oraz miejsce do organizowania zabaw i festynów.
- 2 - inwentaryzacja drzewostanu i uporządkowanie zabytkowego parku.
- 3- pozyskanie terenu od Agencji Nieruchomości Rolnych i zorganizowanie tam plaży wiejskiej na rzece Drawa.

INFRASTRUKTURA

1 – Budowa instalacji sanitarno-kanalizacyjnej

Miejscowość Suliszewo posiada sieć sanitarno- kanalizacyjną w części wschodniej wsi na osiedlu mieszkaniowym, po obu stronach drogi krajowej nr 20. Ścieki odprowadzane są wewnętrzną siecią kanalizacyjną zainstalowaną w budynkach mieszkalnych do sieci zewnętrznej, która prowadzi do małej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej. Zgodnie z planami Urzędu Gminy w Drawsku Pomorskim planuje się skanalizowanie całej miejscowości w latach 2008- 2010 jako inwestycję wieloletnią. Ścieki przesyłane będą rurociągiem tłoczonym do nowoczesnej oczyszczalni ścieków na terenie miasta Drawsko Pomorskie. Wspomniana oczyszczalnia mechaniczno-biologiczno-chemiczna to nowoczesny obiekt, który oczyszczone ścieki odprowadza do rzeki Drawy.

- 2 – Pałac położony w przepięknej scenerii parku, z wysokiej wieży można podziwiać panoramę wsi Suliszewo, powinien mieć zmodernizowaną sieć sanitarno-kanalizacyjną. Istniejąca obecnie kanalizacja, która ma już kilkadziesiąt lat nie spełnia wymogów sanitarnych. Dlatego po wybudowaniu sieci kanalizacyjnej we wsi, istniejąca kanalizacja w pałacu powinna być tam podłączona.



Pałac z XIX w.

- 3 – Budowa chodnika dla ruchu pieszego na drodze krajowej nr. 20.

Budowa chodnika przy drodze nr. 20 jest bardzo potrzebna z uwagi na duże nasilenie ruchu drogowego, a to powoduje ogromne niebezpieczeństwo dla poruszających się tam ludzi. Potwierdzeniem w/w faktu są częste wypadki drogowe na tej drodze, a szczególnie na odcinku Suliszewo Złocieniec. Przy mijaniu się pojazdów, pieszy musi uciekać na pobocze, a nawet do rowu. W miesiącach zimowych, kiedy na poboczu leży śnieg, poruszanie się po tej drodze pieszego jest w ogóle nie możliwe.

KULTURA

- 1 – Remont i modernizacja centrum kulturalno- oświatowego.

Centrum kulturalno-oświatowe to miejsce spotkań i rozrywki dla mieszkańców wsi. Tutaj odbywają się różne imprezy, jak zabawy, dyskoteki, spotkania wigilijne dla seniorów i samotnych,

wesela i inne. Dzieci i młodzież po zajęciach szkolnych spotykają się, aby uczestniczyć w pracach koła plastycznego, komputerowego, grają w tenisa stołowego i inne gry. W naszym Centrum Kulturalno-Oświatowym spotykają się na różnych warsztatach dorośli, jak Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich, którego przewodniczącą jest pani Weronika Zbożnik (dużo do SKW wnosi pani przewodnicząca Powiatowego Stowarzyszenia Kobiet Wiejskich w Drawsku, Pom. Pani Grażyna Dudka), zespół śpiewaczy „Pomorzanki” ma tutaj swoje próby (zespół istnieje od 20 lat i odnosi sukcesy w różnych konkursach, festiwalach, a liderką zespołu jest pani Mieczysława Andrusowska). Nad całością czuwa i koordynuje działalnością sołectwa sołtys pan Józef Więckowski. Centrum Kulturalne mieści się w starym budynku, który obecnie jest w trakcie remontu, który obejmuje:

1. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
2. Modernizację instalacji elektrycznej
3. Przebudowę wnętrza,
4. Wymiana stropu,

- Montaż instalacji ogrzewania co i kotłowni,
6. Remont zaplecza sanitarno- socjalnego,
 7. Remont pokrycia dachowego,
 8. Wykonanie nowej elewacji z ociepleniem,
 9. Remont poddasza,
 10. Remont sceny,

Kluczowym zadaniem jest obecnie:

- a) zakup i wyposażenia na salę główną:
 - meble,
 - sprzęt,
 - gry,
 - sprzęt RTV;
- b) zakup wyposażenia kuchni.

2 – Remont zabytkowych budynków i zagospodarowanie terenu.

W Suliszewie mieszczą się zabytkowe budynki z XIX wieku, jak stara stajnia i kuźnia. Budynki te używane były przez byłe Państwowe Gospodarstwo Rolne, obecnie zdewastowane (dzierżawcy ANR nie dbają o obiekty). Wspomniane budynki można byłoby zaadaptować na budynki użyteczności publicznej.

Dworskie budynki gospodarcze

3 – Kościół pod wezwaniem Chrystusa Króla zbudowany w XIX wieku wymaga remontu. Remont powinien objąć:

- wymianę pokrycia dachowego (blachę wymienić na dachówkę),
- wymiana okien i drzwi,
- odbudowanie chóru,
- remont wnętrza,
- remont zakrystii,
- remont murów ogrodzeniowych,



TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

1. Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego.

Wieś Suliszewo nie posiada żadnego obiektu sportowego. Do roku 2002 wieś posiadała boisko sportowe do piłki nożnej i siatkówki, w pięknej okolicy, w lesie za Suliszewem w kierunku Złocieńca. Od 2002 r w sąsiedztwie boiska powstał zakład produkcji węgla drzewnego. Urządzenia do wypalania węgla w tym zakładzie bardzo zanieczyszczają otaczające środowisko. Drzewa otaczające boisko zaczęły usychać, trawa na boisku jest bardzo zanieczyszczona, a prowadzenie zajęć sportowych w takich warunkach jest nie możliwe. Praktycznie młodzież nie ma gdzie prowadzić działalności sportowej. Dlatego lokalna społeczność postanowiła wybudować nowy obiekt sportowy, w korzystnym położeniu, bo blisko osiedla mieszkaniowego. Urząd Gminy jest w trakcie prac nad zbudowaniem tam boisko do piłki nożnej, siatkowej, bieżnię, małe trybuny dla kibiców oraz szatnie. Po uzyskaniu i wyposażeniu wspomnianego zaplecza młodzież i dorośli będą mogli znów kontynuować działalność sportową.

2. Inwentaryzacja drzewostanu i uporządkowanie parku.

Sołectwo Suliszewo ma sporo ciekawych obiektów przyrodniczych, które warto zobaczyć w czasie letniej wędrowki po Ziemi Drawskiej. Atrakcyjność terenu podnosi park okalający pałac, w którym rośnie wiele dębów, buków i grabów. Są to drzewa stare, niektóre mają po kilkadziesiąt cm obwodu. Wśród drzew iglastych zwracają uwagę jodły oraz świerki odmiany kłującej i gęstej. Rośnie tutaj również kilka okazów buka odmiany czerwonozielonej oraz żółtozielonej (*Fagus sylvatica* var. *zlatia*), a ponadto spotykamy klon tatarski, pigłowiec chiński, śliwy ozdobne, jabłonie jagodowe, świdwy, szklaki oraz lilaki. We wsi znajduje się również przepiękny wolno rosnący dąb,

który nazwano „Antek” od imienia najstarszego mieszkańca Suliszewa (Antoniego Więtkowskiego). Park należałoby zinventaryzować i opisać.



Aleja zabytkowa w parku przypałacowym

3. Zorganizowanie plaży wiejskiej na rzece Drawa.

Na terenie sołectwa znajduje się również jedna z popularniejszych tras kajakowych, jest to szlak im. Ks. Kardynała Karola Wojtyły na rzece Drawa. Jego trasa ma długość 186 km, w tym kilkanaście km przebiega przez nasze sołectwo. Mieszkańcy Suliszewa chcieliby razem z mieszkańcami sąsiadującego Dalewa założyć na rzece Drawa plażę z małym jej wyposażeniem. Plaża bardzo przydałaby się tym dwom sąsiadującym wsiom, aby zwiększyć bezpieczeństwo kąpiącym się tam dzieciom i dorosłym mieszkańcom.

5. HARMONOGRAM ROZWOJU SOŁECTWA SULISZEWO

Proces odnowy wsi Suliszewo przebiega w czterech etapach. W miarę realizacji planu wzrośnie zakres podejmowanych działań, aż do stanu, w którym proces ten przekształci całe sołectwo, eksponując jego specyfikę i najważniejsze atuty, tworząc wieś atrakcyjną, zadbaną, działającą w strefie kulturowej i sportowej.

ZADANIE	TERMIN REALIZACJI	KOSZT ZADANIA	CEL I PRZEZNACZENIE
Remont i modernizacja centrum kulturalno-oświatowego oraz jego doposażenie	2008-2013	900 tys. zł	Zadanie ma na celu stworzenie miejsca, w których mogliby się spotykać mieszkańcy wsi. Młodzież mogłaby uczestniczyć w zajęciach dodatkowych wypełniających ich czas wolny, natomiast dorośli mogliby prowadzić swoją działalność kulturalną.
Skanalizowanie miejscowości Suliszewo	2009 – 2020	1 mln zł	Zadanie skanalizowania miejscowości ma na celu poprawę warunków życia mieszkańców, zadbanie o ochronę środowiska oraz zapewnienie następnym pokoleniom pięknych terenów.
Remont zabytkowych budynków i zagospodarowanie ternu wokół nich	2009-2020	1 mln zł	Zadanie ma na celu uchronienie budynków z XIX w. (stajni i kuźni) przez zniszczeniem oraz utworzenie w nich miejsc użyteczności publicznej.
Remont kościoła pod wezwaniem Chrystusa Króla	2009-2015	600 tys. zł	Remont kościoła przewiduje remont zakrystii, wnętrza, murów ogrodzeniowych, wymianę dachu oraz okien i drzwi, aby przywrócić jego zabytkowy wizerunek.
Poprawa estetyki wsi	2009-2020	mieszkańcy we własnym zakresie	Zadanie realizowane przez mieszkańców. Polega na upiększaniu posesji, corocznym nasadzeniu bylin, dosiewaniu trawy, porządkowaniu obejść i skwerów.
Budowa centrum sportowo-rekreacyjnego.	2009-2012	950 tys. zł	Zadanie ma na celu przywrócenie wsi obiektu sportowego, na którym młodzież i dorośli będą mogli kontynuować działalność sportową.
Inwentaryzacja drzewostanu i uporządkowanie parku	2008-2015	200 tys. zł.	Poprawienie możliwości aktywnej edukacji przyrodniczo-ekologicznej poprzez utworzenie ścieżki przyrodniczej na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Suliszewie.

Wymiana instalacji kanalizacyjnej pałacu oraz odwodnienie terenu wokół niego (szkole podstawowej)	2008-2011	600 tyś. zł	Istniejąca kanalizacja nie spełnia wymogów sanitarnych, w związku z czym konieczna jest jej wymiana. Działanie to przyniesie zamierzony efekt tylko wtedy, jeżeli będzie połączone z równoczesnym odwodnieniem terenu wokół niego.
Remont drogi do szkoły przez podwórze byłego PGR	2009-2015	300 tyś. zł	Poprawa stanu jakości drogi ułatwi dostęp dzieci i rodziców do szkoły.
Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 20, drodze powiatowej i osiedlu mieszkaniowej	2009-2019	600 tyś. zł	Budowa chodników poprawi bezpieczeństwo mieszkańców narażonych do tej pory ze względu na wzmożony ruch pojazdów.
Zorganizowanie plaży wiejskiej przy rzece Drawie	2010-2014	50 tyś. zł	Plaża będzie odpowiednim miejscem odpoczynku dla kajakarzy, gdyż w pobliżu wsi przebiega szlak kajakowy im. Karola Wojtyły. Poza tym plaża zwiększy bezpieczeństwo kąpiących się ta dzieci i mieszkańców, korzystających do tej pory z dzikich kąpielisk.